

Tetőzés

A Lajos utcában, a macskaköves kanyarban, ahol a forgalom feltorlódik a Pacsirtamező út elején, a régi textilüzem előtt megint esik az eső. Halkan szemerkél. Pereg az ólomszínű kövekre. Hullik unottan, közönyösen. A víz, akár a szavak, végtelenül alkalmazkodó, ámbár a kimondhatóval ellentétben a víz nem törekszik semmire. Kétszáz méterrel arrébb árad a homokzsákokkal megerősített gátak felé. Zúdul a Duna az Árpád híd alatt, s hömpölyög tovább. Magával sodor bármit, minek további sorsa éppen olyan szándéktalanná vált, mint az övé. Szavakat, fákat, történeteket.

A Lajos utcai Vidoq vendéglőnek nyílik az ajtaja.

Egy pincér lép ki a félhomályból, hátát a földszintes ház zöldre mázolt kapujának dönti, köténye zsebéből előveszi a cigarettás dobozt, a gyújtót, beleszív a cigibe, s elgondolkodva, fáradtan elnéz a Tímár utca felé. Az öccsének megígérte, hogy a műszak után kimegy a partra homokzsákot tölteni. De nem fog. Tudja előre. Dél óta meg sem állt. Hordja a bort, a levest, a húsokat. Meg már minek? A vízűgytől voltak itt hárman, ők is mondták, hogy már nem olyan nagy a baj. Megvakarja az állát, és jobb lábát felemelve megtámasztja magát. Hat óra elmúlt. Az arca szürke, mint az ég. Csordogál homlokáról a verejték és a fejére hulló eső. A szomszédos ház kitárt ablaktáblái nyikorognak a feltámadt szélben. A Selyemgombolyító felől lassan érkezik egy esernyős, barna öltönyös alak. Nézi unottan. Ez a pillanat most olyan, mint száz évvel ezelőtt. Ismerős.

Hallani, ahogy pattog a parázsló papír.

A csikket aztán eldobja, elkenődik a papír a nedves kövön, a pincér meg kinyitja az ajtót, visszamegy a forró zsírtól sűrű levegőjű kocsmába, megáll a sarokban a pénztárgép előtt, elrámolja lelkiismeretesen a kiadott, de a vendégek többsége számára szükségtelen, ezért otthagytott blokkokat, aztán a pult mögé ballag, és mosogatni kezd. A korsókat gyűlöli. Az aljukra szárad a hab. Nem akar hallgatózni, semmit nem tesz már szándékosan, mégis hallja, ahogy a kisteremben, ahol egy nagy vaddisznó hamuszínűre kopott bőre lóg a falon, emelt hangon magyaráz valaki.

Én még a régi Siposban ebédeltem, mondja, pedig alig múltam tizenegy. A havi menzapénzt költöttem el négy-öt alkalommal. Alpakka tálkából merítették a tányérba a forró levest. Megérte, ha többször nem is ebédeztem sehol. Az emberek furán néztek rám, de

nem zavart nagyon, egy kamasz elvágyódása is lehet éppolyan akkurátus, mint az övék. Talán Nagy Lászlóval is találkoztam ott. Akkor még élt.

Mikor volt ez, kérdezi egy másik hang, de nem azonnal jön a válasz, csak a borospoharak csörömpölését hallani. A pincér felsóhajt, és nekilát a korsóinak.

A nyolcvanas évek elején, jön a felelet.

Akkor már nem, édes öcsém, akkor te már nem találkoztál vele! Talán szeretnéd úgy hinni, mert átítatott a nosztalgia, meg az irodalomtörténeti és vendéglátó-ipari sznobizmusod. Mért nem volt jó neked a menza, mint bárkinék?

A mondatok összeverődnek, mint az üveg. Koccintanak megint. Kis csönd áll be, csak a csobogó víz hallatszik a kármentő felől. A pincér arra gondol, talán mégis ki kéne mennie az öccséhez, megígérte neki.

Vizont a Zalánnal gyakran találkozom, ahogy baktat mindig valahová, mondja akkor az előbbi hang. Ha már költők, beszéljünk azokról is, akikkel sörözhetünk. A múltkor, szóval meg valaki, vékonyan, félösen – talán a sarokban ül, a fogasok alatt, lóg az orra, mint egy télről ottfeljtett kabát –, a múltkor, kezd bele megint, éppen vele ittam az egyetem előtt. Én háttal a Bécsi útnak, mint most is, éppen túl voltam az első felesen, amikor rám nézett, alig ábrándosan, és azt kérdezte, hogy tudom-e, ki lakott a hátam mögött? Meg ne fordulj, öcsém, tette még hozzá, csak mondd, ha tudod!

Na, ki volt? Arra lakott az Orbán Ottó... Nem, nem... Gruber Lajos! Az festő volt, bátyám... Összevesznek a hangok, a pincér is kapkodja odakint a fejét.

Kassák, mondja a vékonyka hang. A Kassák, csakugyan, dörmögi valamelyik. És tudtad? Tudtam, persze, felel ijedten a hang, és most vélhetően összecsiklik, mint egy tépett, női esernyő az asztalsarkon, nem is hallani többet, hogy beszél.

Én a Galagonya utcát szeretem, zendül fel egy eddig szóltan harmadik vagy negyedik. A Bástyával a sarkon. Még Szombathelyen éltünk, Édesanyám a maga költötte meséssel altatott. Abban volt egy kisfiú, aki egy bizonyos Galagonya utcában lakott. Nem is tudom, miért pont ez jutott eszébe? Talán Weöres miatt. Amikor aztán Pestre költöztem, az Árpád fejedelem útra, a szemközti utca is a Galagonya névre hallgatott. Hát nem különös? Jó lenne tudni, van-e ennek valami oka...

A Bástyá söröző ma már kínai, mondja a hang, aki a Sipos vendéglőbe járt a menza helyett. Az bizony, dörren rá a szombathelyi. Pedig azt mesélik, komoly ellenzéki tanya volt ez akkoriban. Régi, szép idők... De már vége... A piac se a régi, az öreg suszter műhelye is kocsmá lett azóta, az iskola meg irodaház... Pedig az első csók is ott csattant el, mereng a menzás, a történelemterem ablakában. Az Újlaki templomra nézett az az ablak. Ma is felpillantok mindig, ha arra megyek.

Erre elhallgatnak megint. A pincér elzárja a csapot, letörli kézfejről a mosószer habját, és lassan lehúzza a konyha és az étterem közti átadón a rolót. A kisteremben csend van, pohár se zörren, hallani, ahogy kint pergeti az eső az autók bádogtetetjét. Ki kéne menni mégis, gondolja a pincér, bezárok, és kimegyek. Ma van a tetőzés, és az a gát olyan könnyen átszakad, mintha nem is három sorban rakták volna ki a zsákokat. Igazából nem is tudni, hogy fogja meg azt a rengeteg vizet. Talán csak azért, mert a víz nem akar mindent elárasztani, mint a múlt. A víz sokkal barátságosabb, mint az emlékezés. Azt nem lehet feltartóztatni, az magával sodor minden elmúlt és eljövő pillanatot, ami a felduzzadt, háborgó idő útjába kerül. A víz nem akar rosszat nekünk, csak ezért lehet. Lepakcsolja a pultban a villanyt, és elindul a kisterem felé. Ételszagú szürkesség terjeng a disznóbőr körül.

Géza, szedelőzködj, bezárok, kiabálja be.

Géza feje a poharak között pihen az abroszon. Karjai kinyúlva maga előtt, lábai kifacsarodva. A pincér odalép, megrázza. Géza, ébresztő, idd meg a borod, és indulunk! Géza álmosan kinyitja a szemét, de nem mozdul fél percig legalább. És a többiek, érdeklődik aztán. Milyen többiek, kérdez vissza a pincér, aztán elmosolyodik. Ja, a többiek..., a többiek már mind hazamentek szépen. Gyere te is!

Felsegíti a részeg férfit, kezébe adja a poharát, az utolsó korttyal az alján, és elindul a kijárat felé. Előveszi kabátja zsebéből a cigarettásdobozt, hátát az ajtónak veti, úgy nézi Gézát, ahogy pisogva, botladozva elindul kifelé.

Aztán mikor hagytak itt, kérdezi, amikor kilépnek végre a macskakőre. Nem is tudom, feleli a pincér, csak úgy eltünedeztek lassan, teszi hozzá, és megint elmosolyodik. Vagy úgy, mondja Géza bánatosan. Van ernyőd, kérdezi a Pincér. Nincs, nem félek én a víztől, motyogja Géza, és kitérja a kezeit. A szavaktól jobban, folyton jönnek, folyton akarnak velem valamit. No, akkor csak vigyázz velük, kiáltja pincér, és előbogarászik egy szál cigit. Rágyújt, kifújja a füstöt, ráérősen, százac eleji lassúsággal, aztán elindulnak a csöndes estében a Tímár utca felé.

Csak a lépteik kopogását hallani, és azt, ahogy felpattog a papírban a parázs.

Elveri, mint eső a koszt

Az ember kívül hordja a lelkét. Alatta nincs más, csak zsír, libidó meg alkohol. És odakint szakadatlanul esik.

Már egy fél órája paskolom egy vadidegennek a vállát a Piafban. Hajnali négy óra van. Ezek a hülyék meg azt hiszik, részeg vagyok. Hogy lennék az, amikor előttem van a búzasör is érintetlenül. Szeretnék kiszállni. Milu félig a bárskéken, félig a levegőben ül mellettem, és a pultos lánynak magyaráz valamit. Neki ez nagyon imponál. A pultos lányok csak úgy tesznek, mint akik hozzászoktak már a híres emberekhez. A kis zugokban zsenge húsú lányok pihegnek elterülve. Gyér fény párolja puhára az arcuk. Elengedem az idegent, és lebotorkálok a pincébe. Végighúzom az ujjaimat a téglák során, ahogy húsz éve. A pince üres, csak a diszkógömb forog birodalmi nyugalommal. A diszkógömb is kívül hordja a lelkét. A piros foteleken égésnyomok. A bal alkaromon is. Érzem, hogy be vagyok zárva valaki más fájdalomkörébe. Az a valaki akkor sem ismerne magára, ha Dürer rajzoló le személyesen. Azt hinné, hogy ő nem olyan. Mind azt hiszitek. Hogy nem olyanok vagytok. Felkapaszkodom, és tovább paskolom az idegen vállát. Bírja, mert mocskosul be van állva. Milu már szinte lebeg, a pultos lány meg szinte szárnyal. Aztán végre nekiveselkedünk, hogy hazamenjünk. Az ajtón kilöknek, mert rágyújtottam még a pultnál. Nem szabad. A kezemre ütnek. Nem illik. Az illem függöny a lélek előtt. Csinosítja a sorsot. Nem mondom, néha muszáj az embernek felhúzni az orrát. Amikor emberek, akik sosem segítettek neked, elmondják, hogyan csináld, amihez ők sem értenek. Na, az ilyesmi nem illik. Be vagyok zárva a teóriakörükbe. Szikrázik a lelkem, ahogy előrezuhanok a Nagymezőben. Már nem esik. Én sem esem el. Milu megtart. Megyünk a törökhöz. A török zárva. Megyünk haza. A hídnál megállítom a taxit, és kiszállok. Bazi nagy, sárga diszkógömb világít a szemembe. Ki kéne szállni. Ki kéne szállni. Ezt ismétlen magamban, ahogy lenézek a folyóra. A víz az ég levetett bőre. A Föld is kívül hordja a lelkét. Olyan jó volna, arra gondolok, olyan jó volna... De a test kitüremkedik az arcon, a lelken át a levegőre, a test mozgásban van, az izmok összehúzódnak-elernyednek, tudják a dolguk, nincsen szükségük elvi beleegyezésre, alkoholtól és koffeintól

kigyúrtan virítanak bennem a sejtek. Én vagyok az ő cabrio Mercedesük. Vannak akárhány millióan. Menni akarnak. Megyünk. Én és bennem a tömeg. A Rudasba megyünk. Bort veszek előtte, s amikor levetkőzöm, s magamra csomózom az ágyékkötőt, a palackot gondosan trikómba tekerem. Úgy megyek peckesen a gőzbe. Nem emlékszem az útra a hídtól a hídig. Egy férfi bámul a forró medencéből. Lebeg a vászon a farka előtt. Elhatározom, hogy ha ajánlatot tesz, szó nélkül megütöm. Nincsen pedig szokásban az ilyen. Sem az ütés, sem a bámulás. Itt nem néznek kifelé a lelkek. Itt a test bizonyos értelemben másodlagos. Hiába fürdők. Leázik rólunk a lélek. A boltív alatt feltűnik Tárkony. Különös fickó. Szakálla van. Kívül hordja ő is. Nem hiába. Becammog mellém a vízbe. Jézusról és pálinkáról hadovál. Tele vannak a sejtjeim energiával. Az agyam működése a jéghideg vízben sem akadozik. A gőzkabinban magunk vagyunk, kiabálni kezdünk. Rossz vicceket mondok, állat vagyok, de mert a lelkem most ott gomolyog valahol a színes kis üvegekkel kirakott kupola alatt, a magára maradt anyag, avagy a vágyakozás ünnepélyt tarthat vagy olimpiát. Nem is tudom. Tárkony elnézi nekem. Ez az éteri állapot valami olyan, mint a három pont a mondat után. Bármilyen lehet belőle. Útban a hideg vizes medence felé megállítom Bereményit, és megdicsérem a Vadnai Bébit. Napokig nem tértem magamhoz utána. Elégedtettem megpaskolja fejtetejét. Beszélünk pár szót. Pár szó az élet. Tőle tanultam. Na kábé azóta szarok a szemantikára. Aztán Tárkony integetésére visszaülök a langymeleg kifáradásba. Aztán kibontom a bort. Szemérmetlenül iszunk az oszlopnak dőlve. Tárkony bohém. Én bohém vagyok. Ez egy ilyen bohém reggel. Elváláskor Érmelléki úr, Tárkony úr meg én még lenyelünk egy kortyocska Unicumot. Tudom, hogy a lelkem ott maradt a nedves köveken lecsapódva. Bassza meg mindenki, már örökre ott csillog és cseppesedik a Krúdy meg a Márai lelkeivel. Szeretnék kiszállni. A 86-os buszon meg rám jön a röhögőgörcs. Nem tudom abbahagyni. Állok napszemüvegben, zakóból kitűrt hóféhér ingben, és röhögök rajtuk. A sejtjeimen. Milliárdnyian mennek munkába éppen. Hatvanszor pár millióan éppen ezen a buszon. Néznek, és nem tudják, hogy belőlem szaporodnak. Hogy én már régen nem is vagyok itt. Hogy én voltaképpen a fürdő falain maradtam. Nem tudják, hogy nem is volna szabad látniuk. Hogy csak a testem kacag rajtuk, az a pár millió sejt, amik lehetnének akár éppen ők. Az is lehet, hogy én éppen ők vagyok. Én nem látom, hogy megvetnének azért, amiért részeg vagyok. Nem látom őket. Csak érzem a szájszagukat. Az egyik eltakarja a gyereke arcát. Kisfiam, na, látod, ilyet nem illik soha! Nem tudom kimondani, hogy anyádnak igaza van. Nem forog a nyelvem. Görnyedek, és el-elkap a gurgulázó, hörgő röhögés. Anyádnak igaza van. Sose csináld utánam! Anyádnak igaza van. Menjünk a háborúba! Az emberek elfordítják az arcuk. Az emberek nem mernek a másik lelkére nézni, mert magukat látják a tükörben. A Batthyány téren leszállok. Lesegítek egy nénit kurva nehéz szatyorral. Bontott téglát visz. Vagy szavazólapokat. Akármilyen is, elég lesz egy hónapra akár. Megköszöni. Összemosolygunk. Nekivágok az útnak. Szeretnék leszállni. Az út is kívül hordja az ígéretet. Teszem a lábam. Egyik. A másik után. Le kellene szállnom. Jelzek. De micsoda önkívületi pillanat! Hannibál nem érezhette soha olyan megdicsőültnek magát, mint én ott a Duna mellett gyalogolva hazafelé, a megnyugvás ígéretével. Egyedül mindenki ellen. Mindenkiként ellenetek. Van nálam még egy dobozos. Kicsattintom, iszom a kedves egészségetekre. A nap elvakít, és olyan gondolatok járnak a fejemben, amelytől végre elszégyeltem magam. Aludni kéne. Már a testem se akar menni. Végighúzom ujjam a rakpart korlátjának kövein. Ahogy húsz éve mindig. Mintha delejezne. Ez mindig olyan. Köszönök az üres, idegen házban, ahol tíz éve senki se járt, és néha végighúzom az ujjaim különböző köveken. Mittudom én, szokás hatalma, rítus vagy valódi misztérium. Nem lépek repedésre, és ha a jobbal megérintek valamit, utána a ballal is meg kell

fognom, hogy semmi gáz ne legyen. Kivéve a követ. Talán beteg vagyok. Olyan ez nálam, mint nálatok az emlékezés. Folyton emlékeztek valamire. Hogy milyen volt régen. Hogy kivel, milyen sérelem esett. Én tudjátok, mire emlékszem már gyerekkorom óta? A halálra. Nem arra, hogy Nagypám repülőgéjét megbuherálta valami partizán, és két lányát, köztük Édesanyámat árván hagyva lezuhant és meghalt a veszprémi Viadukt alatt. Nem arra, hogy nem hagyjuk velünk élni az eltávozottakat. Hogy felmondjuk az albérletüket, és az utcákra, terekre számúzzuk lelkeiket. A Kálvin téren mindig köszönök Dédnagymamának, akinek meg a házát vették el a vörösök. De nem, nem emlékszem sem a vörösökre, sem a színtelenekre, arra emlékszem csak, hogy az élet a végén kezdődik és az elején ér véget. Arra, hogy elfelejtenek szólni, hogy a tisztelet és megbocsátás zajos felkiáltásai csak arra valók, hogy meghallván őket az ember elfelejtse megvédeni magát. A megbocsátásuk is katonai parádé. A feloldozásuk gladiátor felvonulás. A fájdalomkörükbe zárnak. A teóriakörükbe zárnak. Az arénájukba zárnak. A diszkógömbjük motorja lesz. Na, és akkor. Feltűnik végre valami ismerős felirat. Már a Bécsi úton vagyok. Hová lett az a két kilométer? Belekopott a cipőmbé. Rádörzsölődött a házfalakra, amiknek nekidőltem. Apró molekulákban ott van a szélben. Hová lett a nap? Mióta esik újra? Egy fiatal csaj megbámul az Egyetem előtt. Szeretett volna ott lenni, ahol én! Ezt gondolom, és rávigyorgok. Nem szeretnék ott lenni, ahol te a diploma után. A Berryben iszom egy gyors Unicumot, nehogy kifogyjak a szuszából, kávé pumpálok a corpusom ellátórendszerébe, nehogy már a test diktáljon, nem adom helótáknak a sorsomat. Aztán. Ideje lenne. Enni. Vagy megpihenni. A kis műteremben sört bontok, megtömöm a sporttáskámat a pompás, gyűrt, nedves fehér ingemmel és a pólókkal, amikben becsempésztem a bort. Aztán felmegyek Zalánhoz. A macskákhoz ülök a földre. Mondom, hogy részeg vagyok, de bort bontunk, később alutasakban hozok még Berrytől sacra egy litert. Aba-Novák rajzait és Zalán verseit nézzük. A macskákat nézzük. Az esőt nézzük. Az eső visszabámul a Bécsi úti fák közül. Kezdem elveszíteni a irányítást. Kezdek kiszállni. Ott vagyok. Aba-Novák a pár vonal mestere. Mondja Zalán. Vagy valami ilyesmit. Vagy valami ilyesmi ez a pár vonal. Ez a pár vonalnyi ilyesmi az élet. Pár szó az élet. Pár vonal az élet. Pár millió sejt. Meg a kurva diszkógömbön a tükör. Kiülünk a teraszra, mielőtt elindulnánk. Tovább. Kívül vagyok. Az élet kívül hordja a sorsot. Be vagyunk zárva a lelkünk mögé. Elhúzták a függönyt.

Anyám azt mondja az ilyen időre, dörmögi Zalán, hogy vigasztalanul esik.

Hagyaték

Úgy álltak sorban a szekrényben a dobozok, mappák, megbarnult kartotékok, mint gondos háziasszony kamrájában a régi befőttek. Nem nyúlunk hozzájuk. Amíg nem muszáj. Az anyja is ezt mondta mindig. Talán így gondolta ő is. Szegény! Milyen rendet tartott, osztályozta az időt, évek és másodpercek szerint. Elrendezte a képekre felszabdalt teret, melyben az emberek élni kényszerülnek, általában az aranymetszés szabályai szerint, megfelelő testükkel, tárgyaikkal és végtagjaikkal, s még a földre, házfalra vetett árnyékkal is a művészi kompozíció elvárásainak. Mekkora művész! Mindig nyitott szemmel, s az objektívről levett lencsesapkával közlekedett. S most itt van az élet, amit hátrahagyott. Isten nyugossa! Jó férj volt, csendes. Ez a mappa a drezdai út. A vignetta felirata szerint, legalábbis. Ebben vannak a képek a császári kertről... Az első útjuk volt együtt. Hideg volt, ős volt, unta magát. A németeket meg sosem szerette. Hidegek voltak, és unták magukat. Önmaga gátlásos kamaszkorát látta a kék szembogarakban. Le sem

vette, nézett is tovább. Az a sárga, az Párizs. Az öreg Leicával fordítós filmre. Próbálta elkerülni, hogy Brassait utánozza minduntalan. A saját útján akart menni, a drága. Ezt levette, maga elé rakta a földre. Mellékuporodott, úgy, görnyedten szedte elő a fekete-fehér fotókat, sorban, mintha csak diafilmet nézne. Az volt, végülis. Az életünk, ahogy ő látta... Most ez is rámaradt, rendben, nyolcezer kép vagy húszezer is. Diák, negatívok. El kéne adnia tán? Őrizze inkább, hogy a lányára szálljon? Mit kezdene vele? Sosem értette az apját. Gyűlölt pózolni is. Gyere, állj ide lányom, milyen szép ez az árnyék, ez a háttér, ez az asztal. Rendbe volt szedbe a kompozíció meg az élet. Az is igaz persze, tűnődött, foltos kézfejjével babrálva tovább egy képpel, hogy valami múzeum átvénné az archívumába... Tisztelték mindig a Mestert. Az volna a legjobb, igen. Jó helye lenne. Kész technikátörténet, már az esztétikai és művészettörténeti értéken túl is. A kollódiumos, albuminos üvegnegatív, klórezüst zselatin, klórbrómezüst zselatin, brómezüst zselatin és pigment eljárásig mindent kipróbált egyszer. Vakuzni valahogy nem szeretett. Lecsapolja a vért, mondta mindig, inkább blendét és rekeszidőt állított, érzékeny filmre fotografált, végső esetben maradt a filmgyári lámpa. A vaku a fényképészet szikéje, írta egy újságírónak válaszul arra, miért nem halad a korral. Tűnődött még, aztán Párizst visszatette a dobozba. Ott jó volt, de egyedül járt be mindent, míg férje anyagot gyűjtött. Nézte a többit. Magáról nem keresett mappát, kartotékot, a férje sosem fotózta. Sosem tudja meg már, miért. Soha nem is firtatta. Ez már a sötétkamra titka marad. A férjem élete rejtély, jutott eszébe. Csak mérte a vegyszert, öntött, fixált, hívott, nagyított egy életen át. A pirosas fényben ázott egy edényben. Észre se vettem, hogy ennyi... Egy túl-exponált fotó. Nincs semmi a képen. Elégett benne a lényeg. A sok fény se jó, mondta egyszer, Bázelen talán, vagy a veszprémi várban, mikor kisütött végre a nap. Istenem! Egy órát vártak a fényre a Püspökvár előtt. Veszprémben, biztos, akkor egy hirtelen gondolatból válni akart. Mért nem? Akkor először... Aztán maradtam, mégis, begyűjtött, mint egy reggeli fényt, egy tájat, egy drámai jelenetet. Képe vagyok. Megállt a polcok előtt. Ezt még nem láttam, címke sincs rajta. Bordó papírdoboz. Hátul, az alföldi riportja mögött. Azért díjat kapott. És ez most, ez a lágy papírdoboz. Gyöngéden óvva, érzéki aggodalommal. Eldugva, előlem? Bordó. Fehér bőre meg mintha vérbe mártotta volna, ahogy alányúlt a puha fedélnek. Nem is gondolta volna! Megigazította a szemüvegét, talán sóhajtott is utána. Igazán meg se lepődött. Ez ilyen. Sejtette mindig? Sejthettem volna, gondolta és elcsoszogott az ágyig, ráült a vasalatlanra, ölébe tette a titkát, az ő titkát, mert volt neki, most már biztos. Nagyított képek. Nők. Mellek, Hátsók, ágyékok, ajkak. Szétszedte mindet... Nevek és évszámok a képek hátoldalán. Páron rúzsos szájlennyomat. Kis emlék-sorok. Nem érzett semmit. Nézte a nevetős, szerelmes lányfejeket, és látta rajtuk a férjét. Életlen képek voltak amúgy, alig vagy kifejezetten rosszul komponáltak. Sehol egy póz, egy szögletes árnyék, semmi művészi munka. Szabadon röppenő combok, boldogan ledobott szoknyák, jólesőn lehúnyt szemek. Negyven éve is volt már, hogy ilyenek látta magát. Tükörben persze, őt sosem fotózta szeretkezés után. Végigsimított lassan a mellén. Megöregedett már. Mégis, inkább volt boldog, mint csalódott. A laborban még izott a vörös lámpa a tálak felett. Száradó filmek a köteleken. Halottan lógnak. Valami felpiroslott benne is, ahogy a sok lányt nézte újra meg újra. S csak mosolygott közben. Köszönöm Nekí, súgta vidáman. Ismerte jól. A legjobb falatokat az ebédből is mindig magának tartotta meg.